

Utopia

CO TO JEST?

Utopia - projekt lub przedstawienie idealnego ustroju politycznego, funkcjonującego na zasadach sprawiedliwości, solidarności i równości

Skąd to się wzięło?

Stąd, że ludzie od wieków próbowali wymyślić idealny świat. Albo chociaż jeden kraj, wyspę, na której szczęście będzie panowało niepodzielnie, wszyscy będą zadowoleni, sprawiedliwość będzie zaś regułą. Opisał taką rajską wyspę myśliciel renesansu: Tomasz Morus. Nazwał ją Utopią (miejscem, które nie istnieje). Odtąd takie własne pomysły nazywamy utopijnymi.

Lista utworów utopijnych

Tomasz More

Brytyjski pisarz, filozof, polityk, Lord Kanclerz (1529-1532 gg.)

Według traktatu społeczno-politycznej "Utopia". Jeden z założycieli socjalizmu utopijnego. Święty Kościół katolicki.

▲ jak wyglądała Utopia Morusa?

Nie ma własności – nawet osobiste rzeczy nie są twoje własne.

Wszyscy równo pracują (tylko najgorsze prace muszą wykonywać złoczyńcy).

Wszyscy równo korzystają z efektów pracy.

Wszyscy są równi wobec prawa.

Nie ma pieniędzy.

Szkoła – owszem jest i to powszechna, dla wszystkich.

Inny utopista,

Tommaso Campanella, autor utworu

pt. *Miasto słońca* wymyślił jeszcze coś:
wspólnotę żon!

Chociaż nazwę bierzemy od Tomasza Morusa – bo on pierwszy nazwał swoją idealną wyspę Utopią – to pomysły na idealne państwo były wcześniej i później.

(ur. 5 września 1568 w Stignano w Kalabrii, zm. 21 maja 1639 w Paryżu) – włoski filozof, teolog i poeta epoki renesansu.

Tommaso Campanella

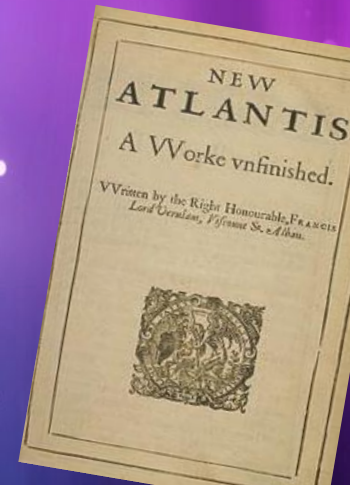
Miasto Stońca

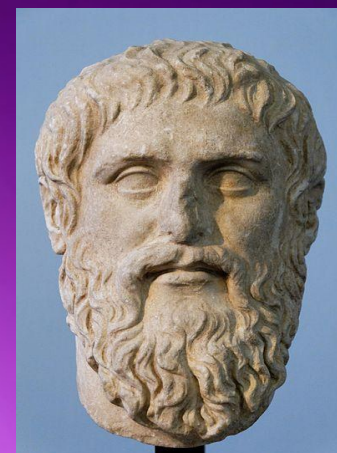
Francis Bacon

(ur. 22 stycznia 1561 w Londynie – zm. 9 kwietnia 1626 w Highgate) – angielski filozof, jeden z najwybitniejszych przedstawicieli filozofii epoki odrodzenia i baroku, eseista, polityk oraz prawnik. Uchodzi za jednego z twórców nowożytnej metody naukowej opartej na eksperymencie i indukcji. Jest też uważany też za jednego z twórców empiryzmu.

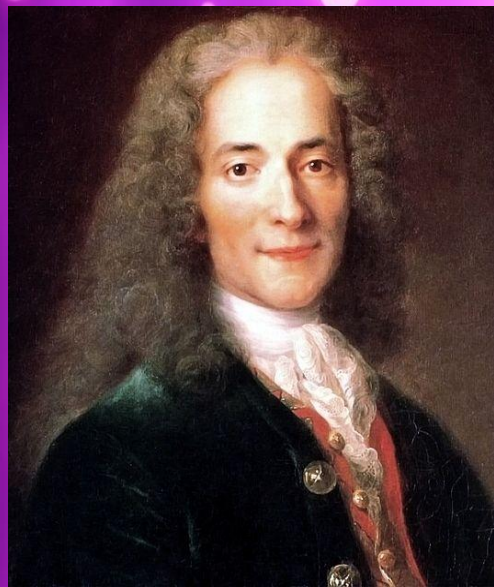

Próbował wymyślić idealny ustrój Platon

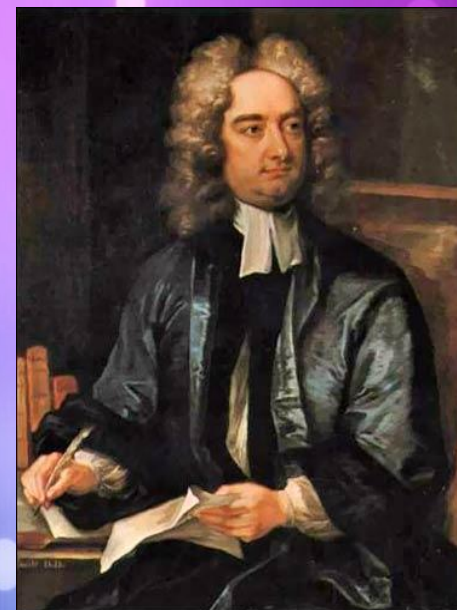
Później pisali o takich miejscach pisarze:

Wolter wymyślił Eldorado

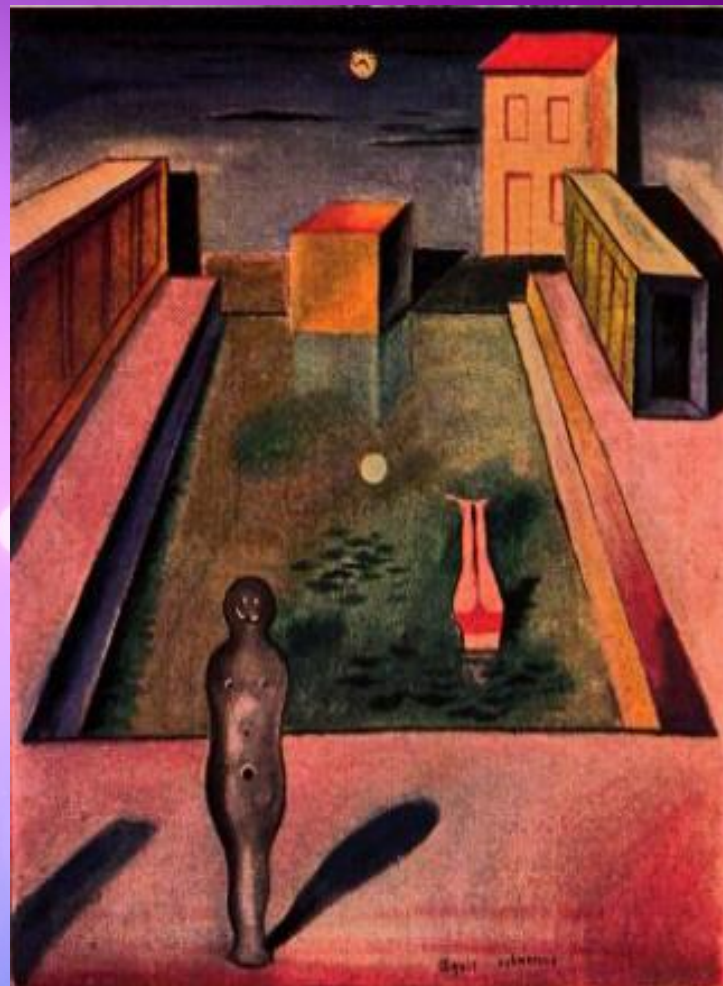
Ignacy Krasicki – Nipu

Jonathan Swift – idealną krainę szlachetnych koni

Polska wersja utopii literackiej

Typ utworu fantastyczno-dydaktycznego o charakterze postulatycznym, silnie uwikłanego w problematykę społeczno-narodową i tradycję, co będzie miało szczególne znaczenie w okresie romantyzmu i modernizmu

Utopia w XX

• 1

Klasyczną utopię literacką zastępują utwory najczęściej hybrydyczne, przechodzące w antyutopię bądź z nią współistniejące

Podział wg J. Szackiego

Utopie eskapistyczne (marzenia bez konieczności walki o realizację celu):

- miejsca
- czasu (retrospektywne, prospektywne)
- ładu wiecznego

Utopie heroiczne (marzenia połączone z programem i nakazem działania):

- zakonu (związek ludzi pragnących przeciwstawić się światu poprzez narzucenie sobie określonego, etycznego trybu życia)
- polityki

Z biegiem czasu pojęcie utopia zaczęło oznaczać:

- 1) wszelkie wyobrażenia idealnych struktur społecznych stanowiące przeciwstawienie sytuacji, w której powstawały,
- 2) koncepcje przebudowy społeczeństw nie uwzględniające realiów i nie wskazujące środków i sposobów ich urzeczywistnienia,
- 3) wszystkie całościowe obrazy przedstawiające pożądaną stan rzeczy,
- 4) gatunek literatury obejmujący utwory (przede wszystkim powieści), których tematem było życie idealnej społeczności, np. na nie odkrytych jeszcze lądach lub w odległej przyszłości.

Utopia a antyutopia

UTOPIA

- koncentracja na konstruowaniu innej, lepszej przyszłości

ANTYUTOPIA

- nacisk na rozziw między rzeczywistością a ideałem
- niemożność realizacji ideału w wymarzonej postaci i z wymarzonymi skutkami

A person stands on the peak of a dark, rocky mountain. The background is a vast, swirling blue nebula with a bright central core, set against a dark starry sky. A crescent moon is visible in the upper left corner. The text 'DZIEKUJE ZA UWAGE!!!' is overlaid in a large, blue, outlined font across the middle of the image.

DZIEKUJE ZA UWAGE!!!